

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684**

31. Quæ sit vis clausulæ; sublata iudicibus aliter facultate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Q V A E S T I O XXX.
Milites Hierosolymitani an testari possint?
S U M M A R I U M.

1. Milites Hierosolymitani an sint Religiosi, vel Clerici, aut laici?
2. Testari non possunt, ne quidem de patrimonialibus.
3. An sint successione capaces?

1. Hierosolymitanos milites summis à Pontificibus dotatos esse exemptionum privilegiiis compertum est, illud autem hic quaero, num Religiosi sint & testari possint? sunt qui de his variè existimant: aliis ipsos esse Religiosos, aliis Clericos, aliis mixtos esse censentibus, Anton. de Milit. in reperi. verb. Religiosi si sint fratres Mandos. ad Reg. Cancell. 16. qu. 51. n. 4. tex. & Glos. cap. 1. de verb. signific. Abb. Rob. de Regularibus nu. 2. Ideoque eos sub odiosa dispositione non comprehendi, Sylvest. verb. religio num. 4. declarat. ad Conc. Trient. sess. 5. cap. 15. de Regularib. ubi etiam vide Aug. Barbosa: ego omisso disputationum conflictu respondeo eos testari non posse. Paleatus d. 18. Caputag. decis. 68. lib. 1. Ratio est, quia ipsi sunt verè Religiosi: qui cum non sibi, sed Monasterio acquirant, late Farinac. dec. 323. par. 2. Tuschus con. Concl. 107. incip. milites seu equites, testamenti factionem activam habere non possunt. Abb. c. 2. nu. 3. in fin. de statu Monach. cap. cum ad Monasterium in fin. eod. tit. cap. in presentia de probat. a. ubi Ingressi C. de sacros. Eccl. idque obtinet non modò in rebus per os acquisitis, sed etiam in patrimonialibus istis, quæ à majoribus possentovenire. Farin. dec. 76. part. 2. Cum enim non habeant velle, aut nolle, Mole d. dec. 10. in fin. de causa poss. & propr. conlequens est ut supremum illud velle, post quod aliud non datur, habere non possint. late Farin. d. decis. 76. & 87. & dec. 177. per 101. part. 2. late Franc. Rub. de testam. in 6. n. 65. qua de re videri plenè poterit Lissous Booffart de rebus Melitensibus, in quo omnia istius Ordinis privilegia reperies. Item Aristographum Paponem, qui refert eos successione esse capaces ab intestato, sed usufructu tantum, Papon in arrestis Francia l. 1. ut. o. art. 6. quo etiam tit. varia de hæreseos, Decimarum, congruæ portionis, coram ordinariis posse conveniri: apud quem fuit hæc discussa invenies.

Q V A E S T I O XXX.

Quæ sit Energia clausulæ: Sublata iudicibus aliter iudicandi facultate.
Frequens est hæc clausula in exemptionum privilegiiis, cujus vis hæc est, ut per eam os claudatur parti Judicique, etiam potestas aliter iudicandi auferatur. Card. cap. quia diligenti in 2. quæst. de elect. Barb. l. final. C. de Canone frument. l. 11. Papon. cons. 1. nu. 38. l. 4. Putens decis. 50. lib. 3. Caputag. dec. 134. part. 4. Farin. dec. 180. par. 2. idque nisi exceptiones in Jure fundatæ adferrentur, similes enim Clau-

Clausula, ut & quod dari non possit de sub & obreptione, frivolas tantum exceptiones tollunt, non verò quæ in Jure sunt fundatæ, *Farinac. dec. 461. part. 1.* Inde que est quod dolosis aut enormiter lætis, tales clausulæ non habeant suffragari. *l. in fundo ff. de rei vend. l. qui sub preætextu C. de sacros. Eccl. Farin. d. decis. 461. n. 3.*

QUÆSTIO XXXII.

Ecclesia quando dicatur esse de mensa Monasterii.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia unica Monasterio annexa censetur, quando sita est intra Monasterii dominium seu territorium.
  2. Vel quando percipiuntur Decimæ.
  3. Aut ex præsentatione Vicariorum.
  4. Aut ex subitione onerum.
  5. De Jure prohibitum non est Monasteriis, habere Ecclesias etiam parochiales.
- Requentia sunt in Monasteriis exempla, quæ Ecclesias habent annexas, seu de eorum mensa, dubitatur itaque, unde ejusmodi Ecclesiæ de Monasteriorum territorium sive Dominium Monasterii. *Gloss. & DD. cap. de Monachis de præbendis Rod. decis. 15. de Jure Patr. in Antiq. Far. decis. 204. part. 2.* Secundò ex perceptione decimarum, quæ de Jure debentur Ecclesiæ Parochiali. *cap. cum contingat de decimis. Card. Clem. n. 10. quæst. 9. de offic. Vicarii Far. d. dec. 204. num. 1.*
- Tertiò ex præsentatione Vicariorum: inde enim principalis cura penes Abbatem residere præsumitur. *Vital. in Clem. 1. n. 7. de offic. Vic. c. 1. de Capell. Monach. Fel. cap. ex parte 2. n. 1. de Rescriptis.*
- Quartò, ex subitione onerum. *Glo. Clem. unica verb. ad mensam ubi DD. de excess. Pralat. Rebuff. de congr. Pœt. n. 114.* Neque obstat, si Episcopus talium Ecclesiarum Rectores solet instituire: propria enim ea non est institutio, sed est autoritabilis institutio, quæ in Ecclesiis de mensa Monasterii spectat ad Episcopum, *c. 1. & ibi gl. verb. præsentetur simul junctis de Capell. Monach. Far. d. decis. 204. n. 6.* ut proinde ex tot signis Ecclesia debeat censi subjecta & annexa Monasterio. *Card. Clem. S. 1. in pr. de Jure patr. Far. d. dec. 204. num. 5.* Præsertim quod de Jure prohibitum non sit Monasteriis habere Ecclesias etiam Parochiales curam animarum habentes. *c. 1. de Monach. Abb. d. c. 1. n. 1. & 6. de cap. Monach. Far. d. dec. 204. n. 8.* de qua quæstione, videto etiam quæ hac eadem parte supra scripsi qu. 18. & 32. 33.

QUÆSTIO XXXIII.

Loca qualiter prohibentur esse de Diœcesi.

SUMMARIUM.

1. Eodem modo probatur locus esse de Diœcesi, quo jurisdictionis fides solet probari.
  2. Instrumentis antiquis credendum est.
  3. Instrumentalis probatio, potior testibus.
  4. Prescriptione probatur locus esse de Diœcesi.
- Non